در روزهایی که مدارس به دلیل بیماری کرونا تعطیل است، شبکه آموزش، وظیفه آنها را انجام می دهد

مدرسه بدون کلاس و دیوار

طرح: جام جم

زینب علیپور طهرانی
رسانه

باتوجه به شیوع ویروس کرونا و متعاقبا تعطیلی مدارس و مراکز آموزشی به منظور حفظ سلامت بیشتر دانش‌آموزان و در کل جامعه، شبکه آموزش امکانات خود را در اختیار آموزش و پرورش قرار می‌دهد و بخشی از ساعات خود را به موضوع آموزش تکمیلی دانش‌آموزان مقاطع تحصیلی مختلف اختصاص می‌دهد. به همین منظور نشست شورای اندیشه‌ورزی این شبکه با حضور معاونان آموزش ابتدایی و آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش و مسؤولان سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی این وزارتخانه و مدیران و کارشناسان آموزشی و رسانه‌ای برگزار شد. به گفته مدیر شبکه از امروز تا امتحانات خرداد در کنار برنامه‌های همیشگی شبکه، هر عنوان درس در پایه‌های مختلف تحصیلی در قالب ۲۵ دقیقه به صورت آموزش تکمیلی از راه دور روی آنتن می‌رود؛ از این رو با مدیر این شبکه و یک کارشناس تربیتی در این باره گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید:

شبکه آموزش، بزرگ‌ترین فرصت عدالت آموزشی کشور

مسعود احمدی‌افزادی درخصوص برنامه‌های آموزش تکمیلی این شبکه به جام جم گفت: شورای اندیشه‌ورزی شبکه آموزش حدود شش ماه پیش با توجه به تناوب تعطیلات در سطح کشور و احساس لزوم وجود یک سیستم آموزش مکمل برای دانش‌آموزان و خانواده‌ها طرحی را با پیشنهاد معاونت ابتدایی وزارت آموزش و پرورش تهیه و مصوب کرد که بتواند آموزش‌های زنده و برخط را ارائه کند. همزمان که این طرح بررسی می‌شد، با بیماری کرونا و شیوع آن در نقاط مختلف کشور و تعطیلی مراکز آموزشی مصادف شد. بنابراین با توجه به این مقوله و لزوم راه‌اندازی سیستم آموزش مکمل شورای معاونان سازمان صداوسیما با بررسی این موضوع و با تاکید و دستور رئیس سازمان، موضوع آموزش برخط مکمل را به شبکه آموزش تکمیل کردند. وی همچنین افزود: هفته گذشته در مذاکره فوری معاونت سیما با وزیر آموزش و پرورش آمادگی شبکه آموزش و برنامه‌های انجام شده را به اطلاع ایشان رساندند. بنابراین جلسات فوری در شبکه آموزش برگزار شد و قرار بر این شد تا از شنبه ۱۰ اسفند آموزش مکمل را راه‌اندازی کنیم. بنابراین با برنامه‌ریزی‌های شکل گرفته از امروز ۸ صبح برنامه‌های ما آغاز خواهند شد. احمدی همچنین در پاسخ به این سوال که آموزش مکمل تا چه زمانی ادامه خواهد داشت، بیان کرد: آموزش مکمل یکی از پیشرفته‌ترین سیستم‌های آموزشی دنیاست. شبکه آموزش هم به عنوان قوی‌ترین رسانه مکمل آموزشی برای وزارت آموزش و پرورش و با پوشش بسیار وسیع در کل کشور بالاترین فرصت برای تخصیص آموزش‌های مکمل محسوب می‌شود. از این رو می‌توانیم تا اول خرداد که همزمان با امتحانات دانش‌آموزان است، برنامه‌هایمان را به صورت متغیر ارائه بدهیم. یعنی بخشی از برنامه تا پایان اسفند و بخش دیگر متناسب با ایام نوروز و بخش دیگر در ماه رمضان. ضمن این‌که مدرسان برنامه‌های این شبکه همگی مولفان کتب درسی هستند. با توجه به فراگیر شدن رسانه‌های تعاملی احمدی‌افزادی نیز درباره تعامل مخاطب با این شبکه توضیح داد: از امروز بحث تعاملی بودن رسانه را هم مدنظر داریم و سعی می‌کنیم بخش تعاملی برنامه‌ها را از دو روز آینده برنامه‌ریزی کنیم تا چنانچه دانش‌آموزی بحث آموزشی را متوجه نشد یا سوالی داشت، به معلم ارائه کند و پاسخ سوالش را هم بگیرد. وی در پایان نیز گفت: من معتقدم حضور شبکه آموزش در مدارس بزرگ‌ترین فرصت عدالت آموزشی کشور است. به خصوص برای کسی که در دورافتاده‌ترین نقطه این کشور است و امروز می‌تواند با یک معلم مولف برنامه‌اش را پیش ببرد.

جدول پخش برنامه‌های آموزشی مکمل در روز شنبه

۸ ریاضی هفتم متوسطه اول
۸:۳۰. ریاضی هشتم متوسطه اول
۱۰:۳۰ فارسی اول ابتدایی
۱۰:۵۰ علوم سوم ابتدایی
۱۱:۱۰ فارسی پنجم ابتدایی
۱۱:۳۰ شیمی ۳ (پایه ۱۲ متوسطه)
۱۵ عربی ۲ (پایه ۱۱ علوم انسانی)
۱۵:۳۰ عربی ۳ (پایه ۱۲ علوم انسانی)
۱۶ درس اخلاق حرفه‌ای (هنرستان‌های فنی حرفه‌ای و کاردانش)
۱۶:۲۵ کارگاه نوآوری و کارآفرینی (پایه ۱۱ هنرستان‌های فنی حرفه‌ای و کاردانش)

کنداکتور برنامه‌های آموزشی مکمل در طول روزهای هفته تغییر می‌کند و در سایت شبکه آموزش اطلاع‌رسانی می‌شود.

توصیه‌های یک کارشناس تربیتی به دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان

دکتر حسین احمدی، کارشناس تربیتی با توجه به تدابیر صداوسیما توصیه‌هایی را به دانش‌آموزان و والدینشان دارد:

- تحت هر شرایط از تلاش خود دست برنداریم و در زمان مشکلات و بیماری‌ها نباید باعث شود به تنبلی عادت کنیم.
- تعطیلی مدارس و مراکز آموزشی به معنی استراحت و بیکاری نیست. دانش‌آموزان به خصوص آنهایی که در آستانه کنکور قرار دارند، برنامه‌ریزی منسجمی برای درس‌های خود داشته باشند و از آموزش غفلت نکنند.
- از مسافرت و مهمانی پرهیز کرده و بهانه‌ای برای شانه خالی کردن بچه‌ها از یادگیری و مطالعه ایجاد نکنند.
- از همه مهم‌تر این‌که والدین فضای خانه را برای بچه‌ها به گونه‌ای آماده کنند که بدون استرس و به دور از هر گونه شایعاتی فرزندانشان بتوانند در یک فضای گرم و آرام به آموزش و یادگیری خود مشغول شوند.

آموزش تلویزیون

آموزش از راه دور یکی از راه‌های کمک به آموزش مجازی کسانی است که به هردلیلی از تحصیل و آموزش در محیط‌های آموزش حضوری جا مانده‌اند یا به دنبال تکمیل روند آموزشی خویش با استفاده از این شیوه نوین هستند. از جمله شیوع بیماری کرونا که باعث تعطیلی مدارس و مراکز آموزشی شد. گرچه در دهه ۶۰ و همزمان با دوران جنگ تحمیلی، دانش‌آموزان از طریق برنامه‌های تلویزیون به یادگیری آموزشی می‌پرداختند. نکته جالب و خاطره‌انگیز ماجرا پخش مجموعه‌ای به نام «اسکیپی» بود که در آن یک نوجوان که قهرمان اصلی داستان بود، به دلایلی مجبور بود به جای حضور در مدرسه از طریق رادیو تحصیل کند و همین مساله باعث می‌شد تا بچه‌ها با این شخصیت همذات‌پنداری کرده و روی یادگیری‌شان از طریق برنامه‌های تلویزیون هم موثر بود. هدف تلویزیون از آموزش مکمل این نیست که جایگزین آموزش رسمی در مدارس شود. بلکه این روش کارآمد آموزشی می‌تواند به عنوان مکملی تأثیرگذار، یادگیری رسمی در کلاس درس را ارتقاء بخشد.

صندلی داغ

یادداشت: محمود کریمی
کارشناس آموزش و رسانه

مراقبت از خطاها در آموزش از راه دور

آموزش از راه دور، موضوع جدیدی در دنیا نیست، زیرا سابقه ذهنی همسن و سال‌های ما، مجموعه تلویزیونی اسکیپی یا همان کانگوروی بوته‌زار را تداعی می‌کند که قهرمان قصه به واسطه رادیویی که در اختیار داشت، درس می‌خواند.

دلیلش هم پهنه جغرافیایی محل زندگی‌اش بود که معمولا در استرالیا آدم‌ها به شکل پراکنده و در تعداد کم زندگی می‌کنند. نمونه آن هم در ایران، مناطق کویری هستند که تراکم بچه‌ها به حدی نیست که مدرسه ساخته شود. بنابراین مرجع آموزش در یک طرف هست و گیرندگان آموزش در مسافتی دیگر و غیر حضوری بستر آموزش را دریافت می‌کنند.

البته در ایران و دیگر جاهای دنیا از سال‌های قبل دانشگاه‌هایی راه اندازی شده اند که شیوه‌های مجازی را تجربه کرده اند و از این طریق دانشجویان درس می‌خوانند. همچنین در دوران جنگ آموزش از راه دور را تجربه کرده بودیم و تلویزیون این نقش را داشت. شبکه آموزش هم ده سال پیش در کنار آموزش مفاهیم درسی و دانشگاهی، فعالیت‌های حرفه‌ای هم به علاقه‌مندان یاد می‌داد یا آموزش از راه دور برای دروس کنکور.

حال ما باید دو پارامتر را در نظر بگیریم؛ هم نقش کلیدی در آموزش به عنوان منبع را که در یک نقطه متمرکز هست و هم کسانی که جمع می‌شوند تا آموزش از راه دور را کسب کنند.

در حال حاضر بستر اینترنت در اختیار، امکان تبادل محتوای صوتی، متنی و ویدیویی را فراهم کرده و به یادگیری کمک می‌کند. وقتی ما در شرایطی هستیم که نمی‌توانیم در کلاس‌های درس حضور داشته باشیم باید به دنبال راه حل‌های جایگزین بگردیم.

ضمن این‌که در حال حاضر خیلی از جلسات کاری هم بر همین بستر اینترنت و غیرحضوری برگزار می‌شود. بنابراین تلویزیون یکی از ساز و کارهای آموزش از راه دور هست، اما باید کسانی به عنوان منبع برای آموزش انتخاب شوند که قابلیت‌های کافی را داشته باشند و رسانه به عنوان عامل ارتباطی میان معلم و گیرندگان آموزش باشد. باید از کسانی بهره ببریم که نسبت به آموزش از راه دور اشراف داشته باشند، چون کلاس درس نیست و معلمان نمی‌توانند با شاگردها ارتباط چهره به چهره داشته باشد. در کنارش از نرم افزارها هم باید استفاده کنیم تا ظرفیت انتقال پیام را افزایش بدهیم.

ضمن این‌که باید تلاش کنیم که خطاها را به کمترین میزان در آموزش از راه دور برسانیم و حداکثر استفاده را از امکانات ببریم. چون اگر این موارد دقت نشود آموزش از راه دور نمی‌تواند مثمر ثمر باشد.

ببینید و بشنوید

شبکه یک	
۶	صبح بخیر ایران
۹/۳۰	فیلم سینمایی خواستگاری
۱۶	جشنواره کارآفرینی
۱۷/۳۰	سریال خانه به دوش
۱۹/۳۰	منتخب خندوانه
۲۲/۱۵	سریال سرگذشت
۲۳	نگاه یک
شبکه دو	
۱۵/۱۰	زنده باد زندگی
۱۴/۳۰	امروز زندگی کن
۱۸	عصر خانواده
۲۱/۳۰	سریال از سرنوشت
شبکه سه	
۷	سلام صبح بخیر
۱۳/۱۵	سمت خدا
۱۴/۱۵	سریال مرد هزار چهره
۱۵/۱۵	فیلم سینمایی مجردها
۲۰/۴۰	سریال روزگار
۲۲/۳۰	اعجوبه‌ها
شبکه آموزش	
۸	ریاضی هفتم متوسطه اول
۸/۳۰	ریاضی هشتم متوسطه اول
۱۰/۳۰	فارسی اول ابتدایی
۱۰/۵۰	علوم سوم ابتدایی
۱۱/۱۰	فارسی پنجم ابتدایی
۱۱/۳۰	شیمی ۳ (پایه ۱۲ متوسطه)
۱۵	عربی ۲ (پایه ۱۱ علوم انسانی)
۱۵/۳۰	عربی ۳ (پایه ۱۲ علوم انسانی)
۱۶	درس اخلاق حرفه‌ای (هنرستان‌های فنی - حرفه‌ای و کاردانش)
۱۶/۲۵	کارگاه نوآوری و کارآفرینی (پایه ۱۱ هنرستان‌های فنی - حرفه‌ای و کاردانش)
شبکه نمایش	
۱۳	خجالت نکش
۱۵	غول بزرگ مهربان
۱۷	گلادیاتور
۱۹	دکتر دولیتل ۲
۲۱	مردی که زیاد می‌دانست
۲۳	لیلی با من است
شبکه آی فیلم	
۱۶	شبی از شب‌ها: سه یا چهار خانواده که از طریق پیش خرید اقدام به تهیه خانه نموده‌اند در بدو ورود با درهای بسته روبه‌رو می‌شوند و به اجبار....
۱۷	باغچه مینو: اهالی یک باغ بزرگ موروثی در آن مراسم‌های مختلفی چون عزا و عروسی برگزار می‌کنند...
۱۸	یک وجب خاک: خاک داستان زن و شوهری بازنشسته از طبقه متوسط شهری است...
۱۹	خداحافظ بچه: مرتضی و لیلا عاشقانه یکدیگر را دوست دارند، اما حسرتی پررنگ در زندگی مشترکشان موج می‌زند..